

Marta Kostecka
Mediateka Akademii Sztuki w Szczecinie
marta.kostecka@akademiasztuki.eu

Nowoczesny projekt aranżacyjny Mediateki Akademii Sztuki w Szczecinie

Streszczenie: *W artykule zostały zaprezentowane zmiany w zagospodarowaniu przestrzeni Mediateki Akademii Sztuki w Szczecinie oraz dalsze plany jej rozwoju, których celem jest stworzenie nowoczesnego i przyjaznego wnętrza biblioteki akademickiej dopasowanego do różnorodnych potrzeb wszystkich użytkowników.*

Słowa kluczowe: *przestrzeń biblioteczna, biblioteka akademicka, aranżacja przestrzeni, Mediateka Akademii Sztuki w Szczecinie*

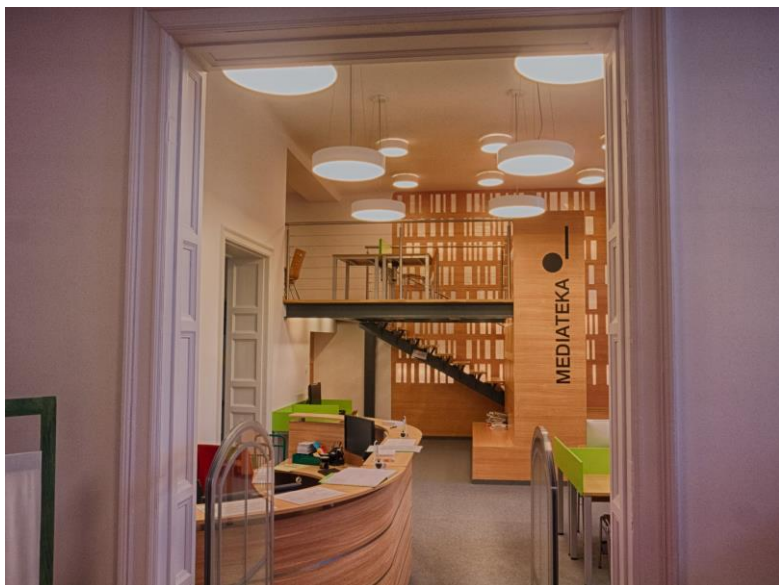
Rys historyczny

Akademia Sztuki powstała w 2011 r. z połączenia szczecińskiej filii Akademii Muzycznej w Poznaniu, Wydziału Edukacji Artystycznej Uniwersytetu Szczecińskiego oraz Wyższej Szkoły Sztuki Użytkowej w Szczecinie i jest pierwszą polską uczelnią kształcąca studentów w zakresie sztuk zarówno muzycznych, jak i wizualnych. Akademia Sztuki posiada obecnie budynki w pięciu różnych lokalizacjach. Jej główną siedzibą jest Pałac pod Globusem, mieszczący się w ścisłym centrum Szczecina, przy pl. Orła Białego 2.

Sam plac jest miejscem zabytkowym, bardzo reprezentatywnym. Miasto planuje jego rewitalizację w ciągu najbliższych lat. Znajdują się przy nim m.in. zabytkowa fontanna zwieńczona figurą orła, od której nazwę zaczerpnął plac po przejściu Szczecina przez Polskę, posąg Flory, pierwotnie mieszczący się na dziedzińcu pałacu oraz Katedra pw. św. Jakuba. W okresie letnim na placu odbywają się koncerty plenerowe, a także coroczny Jarmark Jakubowy.

Historia samego pałacu sięga XVIII w. Pierwotnie w jego miejscu stał Pałac Grumbkova, rezydencja Naczelnego Prezydenta Prowincji Pomorskiej Filipa Ottona von Grumbkova. Pałac słynie z tego, że w jego murach przyszła na świat Zofia Dorota Wirtemberska, późniejsza caryca Maria Fiodorowna, żona Pawła II, a synowa Katarzyny II. U schyłku XIX w. pałac przejęło Towarzystwo Ubezpieczeniowe, które dokonało jego gruntownej przebudowy. Tak powstał Pałac pod Globusem w obecnie znanej formie. Po II wojnie światowej stał się on siedzibą Zespołu Szkół Medycznych. W 1990 r. został odnowiony. Od roku 2011 jest siedzibą Akademii Sztuki w Szczecinie i, dzięki dotacjom ministerialnym oraz wsparciu marszałka i województwa zachodniopomorskiego, od tej pory przechodzi gruntowną rewitalizację.

Jako pierwsza, z pozyskanych środków została odremontowana siedziba biblioteki. Mediateka Akademii Sztuki w Szczecinie to najmłodsza biblioteka akademicka w kraju. Została stworzona od podstaw, w zasadzie wciąż jest tworzona, starając się sprostać oczekiwaniom stawianym bibliotekom w XXI w.

*Il. 1. Odnowione wnętrze Mediateki Akademii Sztuki w Szczecinie
Fot. Materiały własne Akademii Sztuki.*

Jak jest

Mediateka znajduje się na wysokim parterze, nieopodal głównego wejścia do budynku. Drzwi otwierają się same przed odwiedzającymi, zachęcając do wejścia. Do dyspozycji użytkowników jest szatnia — jedyna w całym obiekcie, więc często użytkowana. Przed wejściem w głąb biblioteki przechodzi się przez bramki RFID, ponieważ księgozbiór zabezpieczony jest za pomocą pasków magnetycznych.

*Il. 2. Mediateka — widok od wejścia
Fot. Materiały własne Akademii Sztuki.*

*Il. 3. Studenci przy pracy
Fot. Materiały własne Akademii Sztuki.*

Podczas remontu pracownicy i księgozbiór Mediateki przenieśli się najpierw na strych w innym budynku akademii, później do piwnicy Pałacu pod Globusem. W miejscu obecnej siedziby jeszcze w pierwszej połowie 2012 r. były gruzy. W czasie gdy przebywające w tymczasowej bibliotece grono pracowników powiększało się, opracowując księgozbiór i kupując kolejne pozycje, z rumowiska powoli wyłaniał się kształt obecnej siedziby.

Poza szatnią można wyodrębnić trzy pomieszczenia: główne, z ladą biblioteczną, kilkoma komputerami, na których można skorzystać z katalogu bibliotecznego lub podłączonego urządzenia wielofunkcyjnego, drugie pomieszczenie mieszczące również system przesuwanych szaf bibliotecznym oraz antresolę.

*Il. 4-5. Studenci przy pracy
Fot. Materiały własne Akademii Sztuki.*

*Il. 6. Studenci przy pracy
Fot. Materiały własne Akademii Sztuki.*

W sumie użytkownicy mają do dyspozycji 20 komputerów z Mac OS. Ponadto na antresoli znajduje się osiem stolików dostosowanych do podłączenia laptopów. Ostatnio do wyposażenia elektronicznego dołączyła tablica interaktywna. Taka liczba sprzętu komputerowego jest niezbędna, by biblioteka spełniała formalnie wymogi wynikające z nazwy. Nazwa Mediateka wywodzi się stąd, że skupiono się z jednej strony na udostępnianiu tradycyjnych zbiorów w postaci książek, czasopism i druków

muzycznych czy bardziej nowoczesnych, jak płyty i kasyty, z drugiej zaś — zaoferowano dostęp do specjalistycznych, licencjonowanych serwisów z zakresu sztuk wizualnych i muzycznych.

W chwili obecnej Mediateka proponuje swoim użytkownikom dostęp do: biblioteki cyfrowej ARTstor, bazy dźwięków DRAM oraz serwisów Oxford Art Online i Oxford Music Online. Ponadto od grudnia 2013 r. rozpoczyna digitalizację starych płyt winylowych, kaset ma-

gnetofonowych oraz kaset VHS, do których dostęp w obecnej postaci jest utrudniony, ponieważ niewiele już osób dysponuje sprzętem odpowiednim do ich odtwarzania.

Zbiory tradycyjne przechowywane są w regałach przesuwanych, tylko niewielka ich część, wraz z księgozbiorem podręcznym, znajduje się na kilku regałach w wolnym dostępie. Rozwiązanie to jest wymuszone czynnikami zewnętrznymi — pomieszczenia są stosunkowo małe jak na bibliotekę i gdyby wszystkie (obecnie liczące około 20 tys. woluminów) zbiory były wystawione na regałach, w wolnym dostępie, nie byłoby miejsca na nic innego.

*Il. 7. Pracownia komputerowa
Fot. Materiały własne Akademii Sztuki.*

*Il. 8. Wykorzystanie przestrzeni pod antresolą
Fot. Materiały własne Akademii Sztuki.*

Tymczasem celem Mediateki jest umożliwienie czytelnikom nie tylko dostępu do informacji i wiedzy, ale również stworzenie im komfortowych warunków do pracy i wypoczynku. Dlatego mają do dyspozycji, oprócz stolików pod laptopy i komputerów oraz krzeseł, trzy drewniane ławki wykładane poduszkami oraz pięć worków typu sako, które mogą być ustawiane w dowolnym miejscu. Często widuje się studentów, układających pufy w półokrąg i pracujących na laptopach. Zdarza się również, że studenci drzemają wygodnie ułożeni na pufach.

Taka organizacja przestrzeni jest próbą realizacji idei biblioteki jako trzeciego miejsca. I wydaje się, że Mediateka do tej idei zmierza skutecznie, gdyż użytkownicy przychodzą nie tylko po książkę czy po informację lub by skorzystać ze sprzętu elektronicznego, ale też by odpocząć lub poczekać na zajęcia, a w zimowych miesiącach nawet po to, by się rozgrzać. Przychodzą pracować indywidualnie, przy komputerach, jak i wspólnie — nad projektami na zajęcia. Wychodząc naprzeciw tym potrzebom, powstał projekt rozbudowy Mediateki.

*Il. 9–10. Pod antresolą
Fot. Materiały własne Akademii Sztuki.*

Jak będzie?

W lecie 2013 r. rozpoczęła się druga tura remontów w Pałacu pod Globusem. W planach jest zagospodarowanie m.in. wewnętrznego dziedzińca. Na wysokości pomieszczeń piwnicznych powstaje pomieszczenie teatralne, zaś nad nim, na poziomie Mediateki, znajdzie się miejsce na dodatkową przestrzeń czytelnianą — ogród zimowy.

*Il. 11. Wizualizacja pomieszczeń Mediateki po remoncie
Rys. Materiały własne Akademii Sztuki.*

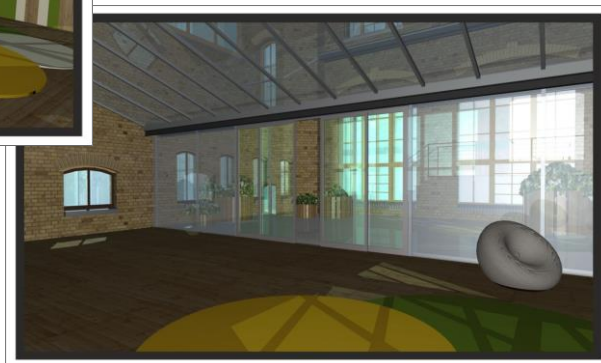
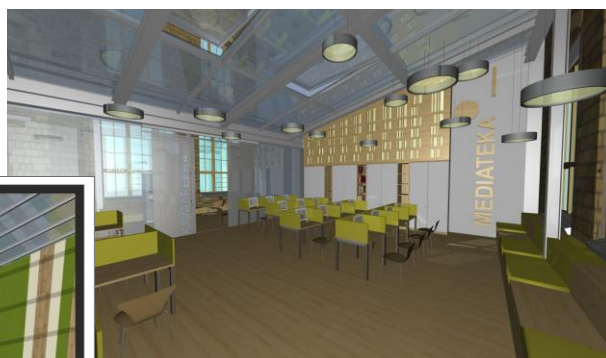
Znajdzie się tam miejsce na dodatkowy system szaf przesuwanych (obecny jest już w całości zapełniony zbiorami), mini kawiarenkę dla użytkowników oraz przestrzeń warsztatową. Potrzeba stworzenia takiej przestrzeni ujawniła się po obserwacji osób korzystających z Mediateki — często studenci przychodzili opracowywać szkice do swoich projektów, kończyć prace i wykorzystywali w tym celu stoliki pod laptopy na antresoli, które nie są do tego przysto-

sowane, a więc, w tym wypadku, niewygodne. Dlatego zaplanowano wydzielenie osobnej przestrzeni, oddzielonej drzwiami, wyposażonej w wygodne siedziska do odpoczynku oraz stoliki do pracy warsztatowej. Dzięki odseparowaniu jej od pozostałych części biblioteki, osoby tam pracujące nie będą przeszkadzać pozostałym użytkownikom, zajęтым samodzielną, cichą pracą.

Docelowo więc do dyspozycji użytkowników Mediateki oddane zostaną cztery przestrzenie: pomieszczenie centralne, z ladą, komputerem z dostępem do katalogu elektronicznego oraz połączone z urządzeniem wielofunkcyjnym; pomieszczenie komputerowe, pełniące również funkcję przestrzeni szkoleniowej; antresola ze stolikami dostosowanymi do pracy na laptopach oraz nowa przestrzeń warsztatowa. Mamy nadzieję, że dzięki temu zaspokojone zostaną różnorodne potrzeby wszystkich grup użytkowników Mediateki. Na zdjęciach poniżej znajdują się wizualizacje ogrodu zimowego:

Il. 12. Wizualizacja pomieszczeń Mediateki po remoncie
Rvs. Materiały własne Akademii Sztuki.

Il. 13–15. Wizualizacje pomieszczeń Mediateki po remoncie.